

DE GESCHIEDENIS VAN DE NIEUWE KERK

Vanaf de ambtsperiode van ds J.J. Timmer (1949-1955) waren er dubbele morgendiensten in de Hervormde dorpskerk, die pas na de realisatie van de Nieuwe Kerk de Oude Kerk zou gaan heten. Van 1958 dateert een bouwfonds voor een nieuwe kerk. Hoewel ook nog aan een plek in de Oranjebuurt is gedacht, werd in 1960 grond gereserveerd in de nieuwe wijk Dorrestein. Het ging om een kavel van 54 bij 49 meter voor 30 gulden per vierkante meter. Als tussenfase werd er in 1961 een noodgebouw neergezet voor catechisatie- en clubwerk. Architect van de nieuwe kerk werd De Jongh van bureau M.C.A. Meischke uit Rotterdam en de hoofdaannemer werd W. Stam uit Capelle aan den IJssel. De bouwkosten waren ruim een miljoen gulden. De Rijkssubsidie was 150.000 en de landelijke kerk droeg 120.000 gulden bij, maar het meeste werd opgebracht en geleend door de gemeente zelf. (Akties waren er vele: bloemen-, palen-, dakpannen- en leningenakties, etc.) Het Hervormd Kerkelijk Centrum kreeg een bovengelegen kerkzaal, een daaronder gelegen grote zaal alsmede een consistorie en in een vleugel drie kleine vergaderzaaltjes (één zaaltje is later anders bestemd). De vleugel kreeg tevens een woning voor de koster/beheerder, terwijl op het complex de pastorie als een afzonderlijke bungalow werd gebouwd. De eerste paal werd in januari 1964 geslagen door L. Karreman, die zich als kerkvoogd sterk voor de bouw van de Nieuwe Kerk ingezet had. Bij het bereiken van het hoogste punt werd in november 1964 een gedenksteen met alleen het jaartal 1964 in het trappenhuis geplaatst door dominee C. Baas. Na latere aandacht voor ook gehandicapten werd in de kerk alsnog een lift aangebracht, waardoor van de gedenksteen alleen de cijfers '64' in het gezicht bleven.

Opening

Op zaterdag 22 januari 1966 werd de Nieuwe Kerk in gebruik genomen. (Ds Baas preekte over de wijze en de dwaze bouwer!) Onder andere boden de meisjes- en jongenclubs het doopvat aan. Het koperen deksel kent een kruis als handvat.

Twaalf kerkenraadsbijbels kwamen van de mannenvereniging, etcetera. De gemeente werd ook toen in twee wijken gesplitst.

De zondag voor de ingebruikname van de Nieuwe Kerk waren in de Oude Kerk ambtsdragers voor beide wijken bevestigd. Een beroep werd uitgebracht op ds J. van Wier te Putten, die dit ook aannam.

Orgel(s)

Het eerste pijporgel was afkomstig uit een kerk in Overschie en werd in 1988 vervangen door een orgel uit een kerk in Marken. In 2020 werd dit op zijn beurt vervangen door het orgel uit het (gereformeerd) Ontmoetingscentrum van 1970 aan de Bospolderstraat, verkregen na verkoop van dat pand. Het was een instrument van de Utrechtse orgelfabriek De Koff en zoon. Na vergroting van het Ontmoetingscentrum in 1983 werd het met een borstwerk uitgebreid door orgelmaker Piet Huijser. Het betreft sindsdien een tweeklaviersorgel met 14 stemmen. Aanpassing en verplaatsing in 2019/2020 vond plaats door orgelmakerij Reil B.V. uit Heerde.

Klokketoren

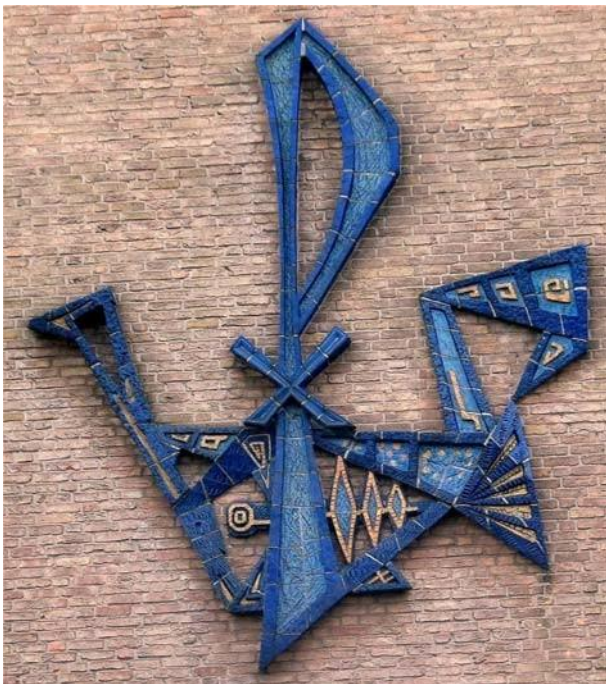
De eerste ontwerpen van de Nieuwe Kerk bevatten in de vrijstaande toren alleen twee luidklokken. Er ontstond echter een comité Vrienden van het Carillon, dat voor het nieuwe centrum van Dorrestein een klokkenspel aan de burgerlijke gemeente gaf. In januari 1966 schreven B&W aan de raad dat de eerste actie van het comité een 20.000 gulden op- bracht. De raad schoot het restant

van het nodige geld voor uit de Reserve Dorpsuitleg, een potje waarin recent een schenking was gedaan van 50.000 gulden voor culturele en recreatieve doelen. In augustus 1966 aanvaardde de raad het carillon formeel en sloot een overeenkomst met de Hervormde gemeente voor torenhuur. (Vanuit de raad werd tevens aan een reserveren van het carillon voor een toekomstig raadhuis gedacht; toen dat ruim twintig jaar later verrees schonken bedrijven daarvoor echter een nieuw carillon.) Het carillon, vervaardigd en in onderhoud bij de Koninklijke Eysbouts te Asten, telt 24 klokken. De windwijzer op de toren is de figuur van een vis (=ICHTHUS, zie onder 'Het reliëf').

Het reliëf

Het reliëf is vervaardigd van blauw keramiek en is ontworpen en vervaardigd door dhr H. Tieman van "De Porceleynse Fles" te Delft; dit was (en is nog steeds!) een Delfts-blauw-atelier in Delft. Het reliëf is in januari 1966 aangebracht boven de hoofdingang.

Het reliëf is deels uit rijkssubsidie en deels geschonken door de toenmalige meisjesvereniging "Mirjam" (16+) en jongelingsvereniging "Samuël" (16+) (later gefuseerd tot jeugdvereniging "Reflektor"). Deze beide verenigingen hebben hiervoor financiële acties gevoerd.

De Ark van Behoud en Christusmonogram

Het hoofdmotief van het reliëf is een schip, zoals dat in de tijd van de Bijbel op de Middellandse Zee voer. Hiermee wordt verwezen naar de Ark van Behoud, n.a.v. de geschiedenis van de zondvloed en Noach.

De mast, het zeil en de riemen worden gevormd door het **Chi-Rho-teken**, het Christusmonogram.

De **chi** is de Griekse letter χ ; dit is de kleine letter, de hoofdletter schrijf je **X**, en deze spreek je uit als onze tweeklank **CH**.

De **rho** is de Griekse letter ρ , hoofdletter **P**, onze letter **R** (dus géén P!).

Samen zijn dit de eerste twee letters van de Griekse naam **X**ριστο**H**, wat **Gezalfde** betekent, in het Nederlands **Christus**. (De naam P-X-teken [Pé-iks-teken] is dus niet goed, het heet: Chi-Rho-teken!)

De vis = ichthus

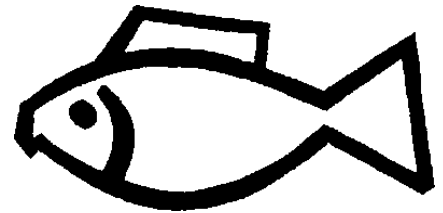
Midden-onder in het schip is een **vis** te zien, met de kop naar links, waarvan het oog samenvalt met het kluisgat van het schip en de staart met het roer.

De vis als symbool is al heel oud: bijna zo oud als onze jaartelling! Het werd gebruikt door de eerste christenen in Rome, die ermee aangaven dat zij volgelingen van Jezus waren, zonder dat ze dat openlijk hoefden te zeggen. Want deed je dat, dan was de kans groot dat je voor de leeuwen gegooid werd... Christenen werden namelijk niet gedood in het Romeinse rijk, daar was de k izer immers god!

De vis op zich had geen bijzondere betekenis, het zat 'm in het w ord, het Griekse woord wel te verstaan. Het Griekse woord voor 'vis' is namelijk '**ichthus**', en de letters van dat woord 'ichthus' vormen afzonderlijk de beginletters van de volgende Griekse zin: I sous Christos, Theou Huios, S t r; vertaald: Jezus Christus, Gods Zoon, Zaligmaker.

Hieronder het 'schema' van de Ichthus, volledigheidshalve ook in het Grieks gegeven.

<i>Griekse letters</i>	<i>Griekse namen en woorden</i>	<i>Griekse letters en namen/woorden, in het Nederlands geschreven</i>		<i>Nederlandse namen en woorden</i>
↓	↓	↓	↓	↓
ι (= jota)	ιησουΗ	I	I�sous	Jezus
χ (= chi)	χριστοΗ	CH	Christos	Christus
θ (= th�eta)	θεου	Th	Theou	Gods
β (= �-psilon)	βιοΗ	(H)U	Huios	Zoon
Η (= sigma)	σωτηρ	S	S�t�r	Redder, Zaligmaker

De duif

Het geheel van schip en vis vormen samen een gestyleerde duif, het teken van de Heilige Geest.

Kort samengevat

Het reli f is van blauw keramiek, in 1966 vervaardigd door H. Tieman van Delfts-blauw-atelier "De Porceleyne Fles" te Delft.

In dit reli f zijn de volgende oud-christelijke symbolen te zien:

- de Ark van Behoud
- het Chi-Rho-teken = het Christusmonogram
- de vis (Ichthus) als teken van de naam Jezus: Jezus Christus, Gods Zoon, Zaligmaker
- de duif als teken van de Heilige Geest